

МИНИ СЪЩЕСТВА -- МЕГА МЪДРОСТ

Притчи 30:24-28

24 Четири неща има на земята, които са малки,
Но са извънредно мъдри:
25 Мравките, които не са силни люде,
Но лете приготвят храната си;
26 Кролиците, които са слаби люде,
Но поставят жилищата си на канара;
27 Скакалците, които нямат цар,
Но излизат всички по дружини;
28 И гущерът, който можеш да хванеш в ръка,
Но пак се намира в царските палати.

Тази група притчи е част от "думите на Якеевия син Агур (Агур Бен Якее), Массовия цар". В тях се говори за четири същества, които живеят на земята. Това, което обединява тези същества е, че всички те са "малки, но извънредно мъдри". Това, че тези същества са миниатюрни, но въпреки това са мъдри ни напомня да не съдим за човека по външността му, а по делата и характера му. Не трябва да презираме слабите неща на света. Въпреки недостатъците си, всяко едно от тях има своята добродетел. Това са добродетели, които да развиваме и ние, ако искаме да бъдем "мъдри". Кои са тези добродетели?

ТРУДОЛЮБИЕ

Първо, тук са споменати мравките. Мравката може и да не са силни в сравнение с човека, но те са трудолюбиви -- приготвят храната си през лятото. И от други пасажи на

Божието слово виждаме, че Бог препоръчва мравките за тяхното трудолюбие. Например в Притчи 6:6-8 се казва:

6 Иди при мравката, о ленивецо,
Размишлявай за постъпките ѝ и стани мъдър, -
7 Която, макар че няма началник,
Надзирател, или управител,
8 Приготвя си храната лете,
Събира яденето си в жетва.
9 До кога ще спиш ленивецо?
Кога ще станеш от съня си?
10 Още малко спане, малко дрямка,
Малко сгъване на ръце за сън,
11 Така ще дойде сиромашия върху тебе,
като разбойник,
И немотия, като въоръжен мъж.

Тук виждаме, че мързеливият била изпратен на училище при Божиите творения. Там, сред природата той става свидетел на един отрит, нагледен урок. След като види делата на мравката, мързеливият трябва да разсъждава върху това, което е видял. Забележителни при мравката са две неща. Първо, тя няма нужда от това някой да виси на главата ѝ, за да работи. Нейното трудолюбие не е по принуда, а доброволно.

Освен това, мравката е предвидлива. Тя не мисли само за сега, мисли за после. Мравката ни учи, че във време на жътва ние не трябва да събираме само това, което ни е необходимо за да се нахраним, но да се потрудим повече, за да складираме достатъчни запаси за тежки времена, когато не бихме могли да работим. Зимата е символ на затруднения,

липса и старост. Мравките ни учат да не мислим само за настоящето си, но също и за бъдещето.

Може би знаете Езоповата притча за мравката и скакалеца. През един летен ден на полето скакалецът си подскачал насам натам, цвърчал и си пеел за удоволствие. Край него минала мравка, носейки огромен товар от житно зърно, което тя носела към мравуняка си. "Защо не дойдеш да си поприказваме, вместо да се бърташ и тормозиш по този начин?" -- запитал щурецът. "Трупам си храна за зимата" -- отвърнала мравката -- "и ти препоръчвам и ти да направиш същото." "Защо да се безпокоя за зимата?" -- казал скакалецът -- "сега има толкова много храна!". Но мравката отишла по пътя си и продължила да се труди. Когато дошла зимата скакалецът се оказал без храна и започнал да умира от глад докато гледал как мравките си разпределяли житни и царевични зърна от складовете, които били напълнили през лятото. Тогава скакалецът разбрал (и това е поуката от баснята):

Най-добре е да се приготиш предварително за дни на нужда.

В съвременен вариант аз още си спомням стихчето за щуреца и мравката, което учехме в детската градина.

Бабо мравке, где така?
Отивам щурчо за храна, а ти къде със таз гъдулка?
Днес калинката е булка, та съм канен на свирня.
А когато сняг запръска, що ще чиниш ти зимъска?

Е, срам не срам, малко житце, аз от тебе ще поискам.
Аз пък няма да ти дам, гиди дърти мързелан!

Разбира се, днес не е много модерно да си работлив.
Даже, като че ли мързеливите изкарват повече пари. Докато
се подготвях за тази проповед в интернет намерих следното
стихче от Желязко Шопов в което щурецът до известна степен
е реабилитиран за сметка на мравката:

Мравка и Щурец

Мравка работливка и чистница
цяло лято сбирала храница.
За ток, за парно, за водича,
готвела се тя-умница.
А пък Щурецът все щуреел
и песни чалгаджийски пеел.
Ходил даже на морето
да си разтуши сърцето.
И ето страшна зимата дошла.
Със мраз и глад и тъмнина.
Попитала мравката тогава:
- Как тази зима ще се справя?
Тогаз Щурецът и отвърнал:
- Додето ти събираше зрънца
раздирах аз на подиом-сърца.
И ето, вече съм богат.
За мене няма мраз и глад.
На тази басня изводът е тоя.
/макар че може да изям и боя./
Който хвали пошли нрави, той дебела шия прави.
А кой гърба от труд превива, той бюджета своя свива.
Но някой ден ще се даде награда-каквато всекиму се пада.

Така или иначе в Новия завет ни се заръчва да бъдем
предвидливи и трудолюбиви. В Ефесяни 4:28 се казва:

28 Който е крал, да не краде вече, а по-добре да се
труди, като върши с ръцете си нещо полезно, за да има
да отделя и на този, който има нужда.

А във 2 Солунци 3:10-12 ап. Павел казва на Солунците:

10 Защото и когато бяхме при вас заръчахме ви това: Ако не иска някой да работи, той нито да яде. 11 Понеже слушаме, какво някои постъпвали безчинно между вас, като не работели нищо, а се месели в чужди работи. 12 На такива заръчваме и ги увещаваме в името на Господа Исуса Христа да работят тихо и да ядат своя си хляб.

Трудолюбието и предвидливостта на мравката би следвало да се видят и в нашата подготовка за небето. Духовно да обучаваме себе си в Божието Слово. И да изработваме в себе си плодът на Духа.

ПОДСИГУРЯВАНЕ

Следващите мъдри създания след мравките са кролиците. Ние нямаме такова животно в България. То се среща в Африка и в Средния Изток. Кроликът или хираксът (*Hyrax, Procavia capensis*) е бозайник подобен на голям хамстер. Той има тумбесто тяло, остра муцунка, малки ушички, няма опашка и козината му е кафява. Краката му са голи отдолу, ноктите плоски и околчести, освен онези на вътрешния палец на задните му крака, които са дълги и превити. Именно тази особеност на краката му го прави способен да се катери по скалите. Възрастните кролици са дълги от 30 до 50 см и тежат 4-5 кг. Кролиците не могат да копаят в земята; те хранят с растения и живеят в дупки по скалите. Те са кротки и тихи, и толкова страхливи, че се стряскат и от сянката на някоя летяща птица. Якеевият син Агур ги нарича "слаби".

26 Кролиците, които са слаби люде,
Но поставят жилищата си на канара;

Кролиците, може и да са слаби, но поставят жилищата си на канара. Те са изключително изобретателни в това да намерят за себе си място на сигурност, където да бъдат в безопасност. Ние хората сме слаби. Затова трябва да да пребъдваме в Бога. Той да бъде нашата канара. В Исая 28:16 се казва:

16 Затова, така казва Господ Иеова:
Ето, полагам в Сион камък за основа,
Камък отбран, скъпоценен, краеъгълен, за твърда
основа;
Който вярва в него не ще прибърза да бяга.

Исус е канарата на която да поставим жилището си. В Притчи 10:25 се казва:

25 Както отминава вихрушката,
така и нечестивият изчезва;
А праведният има вечна основа.

Но, нашата вечна основа не е само в нашата вяра, а и в нашето послушание на Христовото учение. Спомнете си как завърши Господ своята "проповед на планината". В Матей 7:24-27 той каза:

24 И тъй, всеки, който чуе тия Мои думи и ги изпълнява, ще се оприличи на разумен човек, който е построил къщата си на канара; 25 и заваля дъждът, придойдоха реките, духнаха ветровете, и устремиха се върху тая къща; но тя не падна, защото бе основана на канара.

26 И всеки, който чуе тези Мои думи и не ги изпълнява, ще се оприличи на неразумен човек, който построи къщата си на пясък; 27 и заваля дъждът, придойдоха реките и духнаха ветровете, и устремиха се върху тая къща; и тя падна, и падането ѝ бе голямо.

Има мъдрост в това не само да слушаме думите на Божието слово, но и да ги изпълняваме. В Покорството на словото и в пребъдването на в Господа има сигурност.

ЕДИНСТВО

Следващите мини същества с мега мъдрост са скакалците. Независимо, че нямат някой, който да ги принуждава да стоят заедно, те никога не се разделят. Тяхната мъдрост е единството.

27 Скакалците, които нямат цар,
Но излизат всички по дружини;

Виждате ли, има мъдрост в това да бъдем единни. Спомнете си завета на хан Кубрат, за когото се казва, че казал на синовете си да вземат една стрела и да я счупят. Немало проблеми за това, но после той им казал да вземат сноп стрели и да се опитат да ги счупят. Те не могли. Поуката е записана на фасадата на българския парламент: "Съединението прави силата".

По отделно един скакалец е безобиден, но един рояк скакалци е като армия. В Йоил 2:1-11 пророкът ги използва като картина чрез която да обрисова нападението на асирийската армия над Израил:

1 Затръбете в Сион, И дайте тревога в светия Ми хълм; Нека се разтреперят всичките жители на страната; Защото иде денят Господен, защото е близо, 2 Ден тъмен и мъглив, Ден облачен и мрачен, Бързащ като зората, която се разпростира върху планините; Идат люде много и силни, Подобни, на които не е имало от века, Нито подир тях ще има до годините на много поколения. 3 Огън пояжда пред тях, И пламък опаля подир тях; Земята пред тях е като Едемската градина, А зад тях гола пустиня; Да! нищо не е избегнало от тях. 4 Видът им е като вида на коне; И тичат като конници. 5 Като тропот от колесници се чува Като скачат по върховете на бърдата, Като пращане на огнен пламък, който пояжда тръстика, Като шум на силни люде опълчени на бой. 6 Пред тях племената се измъчват, Всичките лица побледняват. 7 Те тичат като юнаци; Като военни мъже качват се на стената, И маршируват всеки в пътя си Без да развалят редовете си. 8 Не се тласкат един друг; Маршируват всеки в своя път; И даже като падат около оръжията Не спират вървежа си. 9 Спускат се върху града, Тичат по стената, Качват се по къщите, Влизат през прозорците като крадец. 10 Земята се тресе пред тях, Небето трепери, Слънцето и луната потъмняват, И звездите оттеглят светенето си. 11 И Господ издава гласа Си пред тая Си войска; Защото станът Му е много голям; Защото е силен Оня, Който изпълнява словото Си; Защото денят Господен е велик и твърде страшен; И кой може да го изтърпи?

По отделно и ние сме слаби, но заедно сме непобедими.

В Псалом 133:1 се казва:

Ето колко е добро и колко е угодно
Да живеят братя в единомушие!

Именно за единство на вярващите се моли и Христос в своята първосвещеническа молитва. След като се е помолил за апостолите, той се моли за единството на онези, които биха повярвали чрез тяхното учение, т.е. за нас:

20 И не само за тях се моля, но и за ония, които биха повярвали в Мене чрез тяхното учение, 21 да бъдат всички едно; както Ти, Отче, си в Мене и Аз в Тебе, тъй и те да бъдат в Нас, за да повярва светът, че Ти си Ме пратил.

В единството има сила. Ето защо има мъдрост в това да се стремим да го опазваме. Това казва и ап. Павел в Ефесяни 4:1-3:

1 И тъй, аз, затворник за Господа, моля ви да се обхождате достойно на званието, към което бяхте призвани, 2 със съвършено смирение и кротост, с дълготърпение, като си претърпявате един друг с любов, 3 и се стараете в свързката на мира да опазите единството в Духа.

СМИРЕНИЕ

Гущерът, може и да ни изглежда отвратителен, но и той има поне две добродетели -- незабележимост и смирение. Той е толкова малък, че може да се хване с ръка. Въпреки това той не се бои да катери по стените и да влиза в къщите на хората. А щом влиза в къщите на хората, значи може да се намери дори и в царските палати.

28 И гущерът, който можеш да хванеш в ръка,
Но пак се намира в царските палати.

"Царските палати" ме навеждат на мисълта за Божието царство. И наистина, там се влиза само със смирение. В Матей 18:1-4, четем за това как апостолите спореха за това "Кой е по-голям в небесното царство?":

1 В същото време учениците дойдоха при Исус и казаха: Кой е по-голям в небесното царство? 2 А Той повика едно детенце, постави го посред тях, и рече: 3 Истина ви казвам; ако се не обърнете като дечицата, никак няма да влезете в небесното царство. 4 И тъй, който смири себе си като това детенце, той е по-голям в небесното царство.

Всъщност и четирите мини същества с мега мъдрост ни посочват как да влезем в Божието царство. Това трябва да се случи навреме, както ни учат мравките, които се подготвят за трудните времена предварително. За да влезем в царството трябва да се подсигуриим, като изградим къщата си на канара, както кролиците. За напредъка на царството трябва да поддържаме единството си. А, ако искаме да бъдем големи в царството, то трябва да се смирим и да станем малки и незабележими като гущерчета.

В Притчи 11:2 се казва:

2 Дойде ли гордост, дохожда и срам.
А мъдростта е със смирените.